

עכ"ל. האריך בזה, לומר אף על פי [שמה] שנחייב כרת [הוא] צניעה וקנאין פוגעין בו צפרהסיה ס, מכל מקום אינו דומה לעריות שיש בו מיתת צ"ד וגם חטאת צנוג, מה שאין כן הכא סא.

ההוא דנחית קמיה דרבה ואמר אתה חסת על קן לפור אתה חוס ורחם עלינו. פי' כי אחז"ל צפרק חלק [סנהדרין ל"א ע"א] שהגשמה נקראת ליפור, ע"ש שאמר כן אנטינוס לרבי, והגוף הוא קנו של ליפור שהגשמה מקנת בתוכו, ואמר אם הקצ"ה חס על הגוף העבור שהוא רק קנו של לפור, ראוי יותר לחוס עלינו היינו עצמיותנו ליתן לנו לב עבוד לעצדו כרלונו. והיינו אתה חסת על קן לפור, חוס ורחם עלינו סב.

ההוא דנחית קמיה דרבה אמר אתה חסת על קן לפור אתה חוס ורחם עלינו, אתה חסת על אותו ואת בנו אתה חוס ורחם עלינו וכו'. ויל"ד מדוע הקדים קן ליפור לאותו ואת בנו והלא הוא קדס בתורה, וגם כי לא ידע מהניי שמשחקין אותו.

ע"ב נלע"ד דהבוא דנחית רמו למילתא אחרית, ובמה שהקדים קן ליפור לאוי"ב מצוה שאין כוונתו כפשוטו על כן לא חש למתני ומ"מ השתיקו רבה משום דמ"מ שלא כדן הוא, כי התפילה לריכב שתי' בלשון מצוה ונגלה ולא ברמו כמ"ש הרא"ש צפי קבלת ע"ש [ה' א'], ונבוא למכוון כי כבר כתבנו במקום אחר פי' מה דכתיב [תהלים מ'] קוה קויתי ה' ויע אלי וישמע שועתי, פי' כי עיקר בקשתנו ותפילותינו להשיג ידיעת ה"ת כראוי ולהבין עמקי סודותיו ולהשלים שמו וכסאו ית"ש ע"י צנין עירו ולהשלים תיקון נשמתנו וכיוצא בזה, אמנם תפילותינו על לרכי גופינו הוא רק עפל וארעי, ואנו רואים מרוב עוונותינו כי התפילה לרכי הגוף מהקבלת והקצ"ה ברחמיו זן ומפרנס אותנו ומרפא חולי עמו ישראל ומגן ומחסה לנו מאויבינו, אמנם מה שנוגע עיקר התפילה ה"ל צענין גשמה עדיין לא נושענו כי לא זכינו עדיין לכך, וזה שתמה דע"ה קוה קויתי ה' דיוקא כי הייתי מקוה ע"י תפילתי שישלים יה"ו ית"ש, אך ויע אלי וישמע שועתי, נטה אלי ממש לרכי גופי וקבל תפילתי בזה ולא בצדק, ועוד הארכתני שס.

ואתה דע לך כי כמה פעמים יצוא לאדם התעוררות תשובה ואהבת ה' או צביה רבה והשתוקקות גדולה לה' ועשיית מצוה גדולה, והוא על הריב מאת ה' מן השמים כשרוצה להטיב לאדם צנוגה מן הטובות והוא אינו מוכן לקבל הטובה ההיא, אזי מן השמים יצוא לו התעוררות כ"ל כדי שיהי ראוי לקבל טובה גופניות ההיא, וזהו צרור והאמן

זה, ותרי תמיכי מידכר דכירי איך הקצ"ה פונה להטיב לגופינו כ"ל ולא עוד אלא שמעורר נשמותינו לעשות הכנה רבה לזה, ואיך לא יתום ויחמול עלינו בעצם להשיבנו אליו בתשובה שלימה לא לתכלית עכ"ל כ"ל לתכלית אמיתי.

וזאת היתה תפילת ההוא דנחית ה"ל שאמר אתה חסת על קן ליפור היינו הגוף שהוא קן לשכונת הגשמה שהיא נמשלה לליפור גבי אנטינוס ורבי וע"י מ"ש צהודשי תורה צפי מלרע סב, וא"כ אתה שחסת על קנו של ליפור חוס ורחם עלינו הליפור בעצם, כי הגוף הוא צער אדם משא"כ הגשמה היא האדם באמת, על כן יולדק לומר חוס ורחם עלינו על הגשמה, וחזר ואמר דבר יותר מתמיה לא מצעי שחסת על הקן אלא גם חסת ועוררת הליפור לאורך הקן כ"ל, והיינו אתה חסת על אותו ואת בנו היינו הגשמה חס לגוף והוא צנה ואתה חסת עליהם, חוס עלינו לתכלית השלימות כ"ל וא"ש וק"ל סב.

הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שנאמר ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה מכלל דיראה מילתא זוערתא היא, אין לגבי משה רבינו מילתא זוערתא היא. הנה לכאורה ה"ל צדלתי יראת שמים היא בידי שמים ולולי עזרתו ית"ש לא יגיע א' מאלף ליראה את ה', חוץ ממתי מעע אשר אינם לריכס סעד לתומכם כאבות ומרע"ה וכיוצא [תנחומא פר' נח סי' ה', ורש"י ר"פ נח], אצל זולתם ראה כמה תפלות התפלל דהע"ה בתמניי אפי על ככה, אך מה שאינו בידי שמים היא הצחירה שצלב שישתוקק אדם וירצה להיות עובד ה' ויתפלל על ככה, אותה השתוקקות לצד אינה בידי שמים והיא מצחירת אדם סה, ע"כ אמר [דברים ה' כ"ו] מי יתן וכו' לצבס זה ליראה אותו, לא אמר מי יתן ויראו אותו שזה אינו בידם, אלא מי יתן וכו' לצבס זה ליראה, שיהי חמדה בלבבם ליראה. על כן כשאמר מרע"ה מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"ל ליראה פריך וכי יראה מילתא זוערתא היא הלא איננה בידי אדם והו"ל למימר מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"ל לצב ליראה, ועל זה תירץ ש"ס אין לגבי משה דלא לריך סעד לתומכו לגבי ידי' מילתא זוערתא היא היראה עלמה סה.

המכנה בעריות משחקין אותו. תנא רב יוסף קלון אצוי וקלון אמו. זה איזה שנים ראיתי צערוך ערך כ"ן דבר מתמיה, שהוא מפרש המכנה בעריות, שאומר במקום אציק ואמך אצוי ואמו, כמו גבי יכבה ה' דסוף שזועות בעדות [ל"ו ע"ב] והוא לכאורה נגד הש"ס דסוגיון. ועלה בלבו ליישב קלת, דהי קשה לבעל הערוך לפי פשוטו, מה בכך אם יתרגם המתרגם ע"ד דרוש שלא יגלה קלון אצותיו, והרבה דרושים יותר רחוקים נאמרים בתרגומים ובמדרשים

סד) בתו"מ, מהדורא תליתאי, פי' אמור, מ"ו טור ב' ד"ה אך, כתב מרן בע"ז: "בעטרת זקנים תמה הא"ך אנו מתפללים ודבקנו במצותיך הלא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים. ונלע"ד הא גופא שמתפלל ומבקש מהקב"ה סיוע לקיום המצות ולהיות דבוקים בו, וזה פעולת ורצון אדם מעצמו ובידי אדם קרינן ב"י, עכ"ל. סה) חת"ס על התורה, דברים, ע' ל"ח ד"ה ואמרת. — [וראה הגהות שער יוסף שם].

ס) ר"ל דעונש הבעל ארמית דקנאין פוגעין בו, כסנהדרין פי"א ע"ב, הוא נעשה בפרהסיא.
סא) שו"ת אה"ע ח"א סי' צ"ג ד"ה ובאבני.
סב) דרשות ח"א ס"ג טור א' ד"ה ובמקום.
סבי) ע"י בדרשות ח"ס כרך ב', רי"ח טור ג'.
סג) חת"ס עה"ת דברים, פי' תצא, ד"ה מס', ותו"מ קמא שם ד"ה והארכת.